

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Ó-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. Vasárnap, Szerdán és Pénteken. Ara évne-
gyedre 3 ft o. 6. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s
hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, okt. 18-kán.

(D) Nem lehet tagadni, hogy az európai pártok naponta mind inkább teszik előkészületeiket egymás ellen.

Ama párév óta Párisban megjelent hivatalos röpiratok, melyek a már sok részben tényekké vált dolgok zsinormértékét adák, egyszersmind új tanokat állítottak fel, máskülönben lehetlen lesz vala annyi változást előidézni, a mennyi már is történt Olaszországban.

Ezen tan: a népszavazat érvénye a souverainitás kérdésében, a nemzetiségek joga, és a noninterventio. — Ez a francia, angol és olasz program.

Ezzel szemben áll a különböző időkben diplomatikus kötésekkel megerősített európai helyzet érvényben hagyása s általában az európai egyensúlyt alkotó, bármily heterogén alapokon összeállított nagyhatalmi rendszer. E mellett áll nyíltan Ausztria és az apróbb németországi fejedelmek, ehhez gravitál Poroszország.

Oroszország még aligha el van végregezen határozva, ő hódító hatalom levén, nem tarthatja magát határozott elvekhez. Keleti hódításaira nézve reá nézve üdvös a nemzetiségi program, de egyszersmind heterogén alapokon összehajtott állam levén, reá nézve benn féltelmes, úgy a népszavazat mint a nemzetiségi kérdés. Neki tehát főfeladata az lehet, hogy vitorláit a kedvezőbb szelekhez képest feszítse ki.

Napoleon a két kérdés közt jár a napi politika kifeszített kötelén, s magát a diplomácia bűvös botjával egyensúlyozgatja.

E helyzetből magyarázható, hogy a félhivatalos „Constitutionnel” egészen kikel Victor Emanuel ellen a nápolyi határok átlépéseért, míg a császár unokaöccse által sugalmazott „Opinion” menydörgő szózatall igatja előre is a francziák kedélyét a varsói találkozós elre.

„Micsoda bíróság az — kiált fel az Opinion, — melynek nincs közös törvénykönyve? hisz Ausztriában, Oroszországban, sőt egy kissé Poroszországban is az isteni jog dogmáját vallják; ellenben Francia- és Angolországban, meg az egész nyugaton úgy vélekednek, hogy a népeknek joga van határozni saját sorsuk felett, és hogy a nemzeti akarat a közjog alapja.

Míg az „Opinion” ily hangon lázítja a francia közvéleményt a varsói találkozás; ellen, mellette így irnak az „Allg. Zeit.-nak:

„Nem lehet tagadni, hogy sok német aggódva néz a varsói találkozás elé, félvén annak reakciónarius irányától. Hinni lehet azonban, hogy itt más dolgok folydanak. A harcztot, mely egész daemion hatalmával borul a láthatárra, szerencsésen kiküzdni, a francia-olasz forradalom hydra-fejét megfőrti, a plombiéresi összeesküvéket calabriai véenceikkel együtt leűtni mint annyi Catilinát, oda nem csak pénz és katona, de a népek odaadó lelkesedése is szükséges, s valamint 1813 nem végződhetett volna a mi diadalunkkal, ha Osztrák, — Porosz és Oroszország egy táborba nem egyesül, úgy van ez most is. És ez a varsói találkozás themája. Ott áll az ellentétben Piemont és Garibaldi, egy királyilag kiváltságolt forradalom minden eszközeivel, mögöttük Napoleon nyílt és titkos tanácsaival, katonáival, hajóival, hadszereivel, s vele a magyar emigráció, mely magában nem féltelmes ugyan, de egy szenvedélyes fölízgatott népre való hatása által előtérbe nyomult. És im felállítják a nagy politikai bölcseséget, hogy Ausztriát a németek csak azon esetben védelmezik, ha Franciaország is megtámadná, Szárdínia ellen nem. Mi nem bocsátkozhatunk a lehető események fejtegetésébe, de kétségen kívül a csatateret már nyíltan ez: az olasz forradalom megtámadja Velencét, s Ausztria erejének szétvonása végett Velencétől éjszakra és keletre diverziót csinál, a fölkelés zászlóját üti fel Dalmatiában s Fiumétől Horvátországban, Szlavónián át a nyugtalan magyar fölön, melynek gyuladását újabb gyuladások követik a török-szláv tartományokban, a Párisból igatott lengyel tartományokban, s vajjon egy-

kor Trieszt, Istria, Tyrol, kimélve lesz-e? nézik-e a német bund jogát azok, kik semmi jogra nem figyelnék? Nem, a láng elborítja e tartományokat is, s látni fogjuk, hogy az Adriatenger egy francia-olasz tó lesz, s hogy a keleti tengerig egy láncolata a népeknek fogja magát az addigi államviszonyok alól kiragadni, hogy egy független csoportot alakítson, melynek összes jelszava lesz: „Morte ai Tedeschi.”

Ily rémképet lát az „Allg. Zeit.” s várja a varsói találkozástól ennek elzaklatását.

Napoleon ezalatt hivatalos lapjában az olasz forradalom mostani phasisa ellen nyilatkozik, hogy így Varsóban ellene joggal föl ne léphessenek, vagy ha föllépnek, akkor mellette legyen a megsértett francia közvélemény. Napoleon minden vérontástól mosva kezét, hirdeti egy congressus szükségességét. De nem képtelenség-e egy congressus ott, hol a nézetek annyira ellenkezők?

A congressus csak törvényesíteni volna kénytelen az olasz vívmányokat, s ha ezt tennék a conservatív hatalmak, azzal csak saját elvöket tagdnák meg, elismervén a nemzetiség és a népszavazat eredményeit, elismernék annak jogát is. És ez elismerés alapján azonnal ott helyben a congressuson követelni lehetne, hogy Velence is essék a népszavazat törvénye alá, s így később Lengyelország s a többi.

A forradalom hógömbje nagyra nőtt, s ellentétlenül hengereg az tovább a míg csak lejtőt talál, s hol éri el a tért? Ott a hol a kielégített s boldog népek uralkodóikkal egyetértenek, s egymást és boldogító jogaikat híven védendik. — De a révpárt messze van még, ám pedig a megkísértés napjai közelállanak. Piemontban sem a kormány sem a parlament nem titkolják, hogy Ausztriát meg akarják támadni Velenceért, ha béke útján át nem engedi, a mit pedig aligha teend Ausztria. Már nem titok, hogy Cavour Garibaldinak azon biztossággal nyújt kezét, hogy ő is akarja Velence megtámadását, csak nem most rögtön, de hat hónap alatt mindenestre.

Néhány hét vagy néhány hónapig lehet hátrálatni ugyan az irtozatos csatát; de kitorhet mégis az előbb-utóbb. És kérdésen kívül Velence megtámadásával a forradalom oly kanócot gyújt, mely messze el fog susterogni kelet és észak felé, s csak úgy nem okoz világgrázó exploziót, ha egy erősebb szövetség annak utját nem állja.

Nagy figyelemmel lehetünk a varsói találkozására. Ez a jövő események felfoghatására nagy világot derítend.

VI. Közlemény) A Kolozsvárott létező erdélyi nemzeti színház állandósítására tett adakozásokról. — Az eddigi közlemények szerint 272 adakozótól bejött 25,520 ft 85 kr, 11 arany, 1 tallér. 273. adakozó: Melezer Ignác (Zalathna) 2 ft, 274.) Kazdan Alajos 1 ft, 275.) Bokor Ferencz 1 ft, 276.) Hadnagy Péter 2 ft, 177.) Uteász József 1 ft, 278.) Nürdsán Márton 1 ft, 279.) Meskó Jakab 1 ft, 280.) Czampa G. 1 ft, 281.) Szentkirályi Lajos, tanuló 1 ft, 282.) Papp Áron 1 ft, 283.) Marillay Ignác 2 ft, 284.) Lukács János 1 ft, 285.) Kerekes István 1 ft, 286.) Lukács Ágoston 2 ft, 287.) Szentkirályi Akos tanuló 3 ft, 288.) Felvincz város közönsége 50 ft, készpénz; 289.) b. Bánffy Dávid és neje Gyárfás Anna 500 ft urbéri pap. részvényeket megsztintetöleg. 291.) Szilvási Miklós és neje Gedő Anna 600 ft urb. pap. részvényeket megsztintetöleg, 292.) Ujfalvi Sándor 100 ft urb. papir. 293.) Fejér Márton és neje Gyergyai Róza 300 ft urb. pap. részvényeket megsztintetöleg, 294.) Zsigmond Elek 100 ft kész pénz, 295.) Zudor Emília Zsigmond Eleknek 50 ft kész pénz, 296.) Lészai Lőrincz 40 ft kész pénz, 297.) Bánai Vítális 100 ft urb. pap. részvényét megsztintetöleg. 298.) Pap János 100 ft urb. pap. részvényét megsztintetöleg. 299.) Végh Sámuel 100 ft urb. pap. 300.) Miksa Elek 100 ft urb. pap. Az eddigi adakozások összege 28,681 ft 85 kr, 11 arany, 1 tallér. *) (Folytatjuk.

© Bács, szeptember 30-kán, 1860.

Értesítés az erdélyi vasút ügyében. — Jelen korunk nagyszert iparvállalatai leginkább vasutak építésé-

*) A tisztelt gyűjtőbiztos urak, kik között a kolozsváriak legközelebb s legelső helyen állnak, újonnan szivesen kértetnek fáradozásuk eredményének bejelentésére, hogy a színházi bizottság jövőre nézve tudja magát jókor tájékozni.

ben s létrehozásban jelentkeznek, s miután az anyagi munkásság e téren már bámulandó eredményeket fogatosított, még mindegyre zibbadás nélkül halad mindenütt, hol a képesség élénkebb tevékenységre ébredvén, enemi vállalatok a helyiség minőségéhez képest gyorsabb jöletteszközö fontosságát elismerte. — Mi történt e részben csak alig husz es.tendő leforgása után az ausztriai birodalomban, s mennyi valósult ebből az utolsó nem éppen derült 10—12 éveken által a magyar hazában, felesleg előadni, a tények óriási nagyságban állanak, nincs ország széles e birodalomban, egyen kívül, melyen tájanként remítők akadályok dacára a vasut keresztül ne hatott s azt futtában el ne foglalta volna. — Az egyetlen egy ország pedig, mint mostoha gyermeke a sorsnak, mely különben az áldott természet leggazdagabb ajándékaiban pazar módra részesült, a kincstára a birodalomnak, a szép Erdély, ime érintetlen áll, mintha csak figyelemre se lett volna méltatandó.

De a részvétlenség e vállalatra nézve is csak úgy látszik, s nincs helyén, mert a valótól vajmi eltérő fogalma lehetne Erdély népe s honfiai gondolkodása felől s műveltségi fokáról annak, ki azt csak fel is tehetné, hogy a kor szelleme hatalmas tényezője szükségességét, üdvös voltát itt is már jókorán fel ne ismerték volna. — Tudva van, 1856-ik év elején alakult, még pedig merőben hazafi birtokosokból álló társulat, mely az ügyet választmánya által az előengedmény megnyertével erősen felfogván, még azon őszszel az Erdélyben állítandó vasut terve iránt nemcsak pusztá nyomozást s részletes tanulmányozást indított meg, de egy harmadát a tervelt N.-Várad—Kolozsvár—brassói vasutnak (N.-Váradtól Kolozsvárig) a szerződésre lépett mérnökkel felmérte, annak térrajzát köllőleg kiállítva, következő éven az illető m. miniszteriumnak vizsgálat végett be is nyújtotta.

S ki hitte akkor, hogy még négy évvel azután is telt-leges nyoma ne lássék az országban a lelkesült erővel kezdet vállalkozásnak. Hol s miben rejthetik oka az ügy ezen pangásának? Sanyaru idők, pénzviszonyaink, megosztott homlokellenes nézetek s érdekek idézhettek csak oly nehézségeket a vállalat útjába, melyek azt ennyire késleltették. — Különösen pedig az építendő vasut kiindulási pontja s további vonala feletti eltérő vélemények adtak hossz-sas tárgyalásokra alkalmat, miglen O. cs. k. felsége az erdélyi pálya legalkalmasabb s legegyszerűbb kinyomozására utaló legmagasabb rendeleténél fogva, e részben mlts miniszterialis tanácsos Ghega ur által a tervelt egyes vonalok iránt a helyszínen tett szükséges vizsgálat megtörténvén, a terjedelmes emlékirati javaslatok még ez év elején felsőbb helyen bé is adtak. Jelenben tehát egyedül O. cs. k. Felsége legkegyelmesebb határozatától van felfüggesztve, mely vonal kivételét fogja az Erdélyben építendő vaspályára nézve, — mind az ország érdekeit tekintve, — mind ezen vállalatban részesülendő népesség javát s jóllétét szíven hordozva, s főképp ez által az országnak az egész birodalommal való összeköttetési célzatlanságát méltányolva, a részletes s hiv előadások alapján véglegesen legfelsőbb engedéllyel megerősíteni. Addig is, miglen rövid idő múlva talán, az ügy további kérdéses voltán feljúl emelkedendik, némileg közelebbről ismervén a fennforgó vasuti viszonyokat, egy általános vázlatával kívánok szolgálni a többféle arányban tervelt erdélyi vaspályavonaloknak — szerkesztő ur a haza érdekeit oly híven kísérő lapjaiba, — melynek soraiból valószínűleg sikertől az olvasónak, a hely minősége szorosabb ismerete nélkül is tisztább s önállóbb tudomást szerezni a válságában levő ügy elfogulatlanabb megítélésére.

Ugyanis — az Erdélyben építendő vaspályára nézve — négyes arányban nyilatkozik főképp a vélemény, t. i.

I. N.-Váradtól Kolozsvárnak Tövisnek a N.-Küküllő völgy mentében, Balázsfalva, Medgyes, Erzsébetváros, Segesvár, Köhalmos át az Olt völgyébe, s innen Brassón által a Bodza szoroson keresztül az oláh határhoz; szárnyvonalakkal Szebenbe és K.-Fehérvárra.

Az építendő fővonal hossza lesz . . . 69½ mf.

A távhossza Bécstől a határszélig . . . 139½ „

II. Aradról a Marosvölgyén K.-Fehérvárnak, s innen Tövisen alól a Küküllő völgyébe, s továbbra az imént kijelölt uton az oláh szélekig. Ennek hossza . . . 66½ mf.

Bécstől számítva a vonal hossza . . . 137½ „

III. Aradról hasonlóan a Maros völgyén K.-Fehérvárnak, letérve innen Szász-Szebenek Vizaknára, Szebenbe, innen az Olt völgyén, Fogaras, Persány, Wladinen által Brassóba, s így tovább a bodzai szoroson keresztül a határszélig; vonalhossza Bécstől Aradig . . . 71 mf.

s a tervelt vonalé . . . 65½ „

IV. Temesvárról Lugosnak, Káransebesnek, a Vaskapun által a Hátszeg völgyén K.-Fehérvárnak, s innen a II-ik vonal terve után az oláh határig.

E vonal hossza . . . 71½ mf.

Bécstől számítva az összes vonalé . . . 148½ „

Közelebbi tárgyalás alá vévén a fennidézett különböző irányban tervelt vasutvonalokat s illetőleg méltányolva mindegyike mellett s ellenében emelhető indokokat, a tények állása illetéknépp mutatkozik: a

IV-ik szám alatti vagyis a temesvári vonalt érdeklőleg, ez ellen a többiekhez képest következő okok szólnak, u. m. 1. aránylag 8—10 mfddel nagyobb hossza. 2. technikai szempontból a módnélküli majdnem áthághatlan nehéz-

ségek (melyek minden esetre az tizlet folyamára is kártékony hatással lennének) a Vaskapu-szoroson leendő átmenetnél, mely körülmény még a Maros völgyére is kihat, különösen ha katonai szempontból úgy kívánatná, hogy a vonal a jobb parton vitessék. 3. Nemzetgazdasági tekintetből, valóban a vonal segédelmével az ipari érdekek is Erdély csak felette parányi részében gyarapulhatnak, itt igenis a gazdag vas-érc s kőszéntlepek, de csak egyes töképezések előnyére emelkednének, miglen a többi, különösen az ország észak-nyugati része, melynek a kifejlődésre ép úgy szüksége, valamint képessége is van, végkép forgalmon kívül esnék, s ez által a reménytől megfosztva, hogy valaha vaspályában részesülhessen, elszigetelődésben lassanként elszegényülne. 4. Stratégiai szempontból a pályavonal a határszélekhez közel, nagy térközön való vitele mindenestre aggodalomra adhat alkalmat. 5. Nemzeti ügy tekintetéből, a vonal létrejöttével leginkább a szász és oláh népesség részesednék a jótéteményben, a magyar pedig egészen mellőzve lenne.

A II-ik szám alatti aradi pályavonalat illetőleg az igaz, hogy az I-ső számúhoz hasonlítva két mértfölddel kevesebb hosszú volna, de ezen körülményen kívül egyéb tetemes okok állanak ellenébe. 1. A technikai akadályok a Maros völgyében felette szembetűnők, kivált ha stratégiai szempontból indulva, a pálya vitele, a mint az előtanulmányokból való engedményezésnél történt, a Maros jobb partjára lenne utalva, mintán a Marosnak itt oly számos és tetemes kanyarulása, a hegységnek e tájt oly mély torkolatai s öblei vagnak, hogy az említett pálya kiépítése költséges műépítmények, melyek a föld rendkívül rossz s nem kedvező minősége miatt, jelentékeny nehézségeket s kiadásokat fognak okozni, s tetemes üzleti akadályok nélkül, létre nem jöhet. 2. E vonal továbbá Aradtól K. Fehérvárig oly vidékeken venné útját, melyek alig vagyis csekély fejlődési képességgel bírnak, e völgyben semmi jelentékenyebb ipar vagy kereskedelem nem honol, és elsőbbsen is csak Dobránál szakad egy nagy kereskedő út abba, egyébként a Maros völgye elszigetelve áll, s egy vaspályának nem egy könnyen fogva elégséges jövedelmet biztosítani, feljűl rá a vonal ezen része épület nemében inkább szükségét szenved, mintsem hogy annak bőségében lenne. 3. Az ország észak-nyugati fele hasonlóképp forgalmon kívül esnék. 4. Bár a Maros szabályozva nincs, mindazáltal élénk kereskedés útja, mely következésképpen legalább bizonyos áruk szállítása, mint p. o. sónál vízmentében, a pályával versenyt idézhethet, annak fenntartására szolgáló elemek elvonhatnák, úgy, hogy a mondottakra való tekintettel a pálya használatja igen kétségbevonhatónak látszik.

III-dik szám alatti viszont Aradról, de Szebennek s az Olt völgyén által Brassóba tervelt vonal ellen a fentebb mondottakon kívül következő okok jelentkeznek: 1. A vonal K. Fehérvártól Szerdahelyen által Szebenbe, valamint a Persány s Wladén közt létező vízvezetékön átvitele szokottnál nagyobb építési akadályokat fog elégiteni, a mit a vonal hátralévő részéről az Olt völgyében is hasonlóan állíthatni, hol számos a szomszéd hegyiségekről lesiető patakokon nagyszertűb hidakkal és vízvezetéssel kell az átmenetelt eszközölni, minek következtében az építési költség aránytalan mértékben emelkedendik. 2. Szeben völgyéből Olt völgyébe Szebenben alól való átkelés közel járna a határszélhez, valamint annak tovább vitele Fogaras hegye hosszában, itt ugyanazon érintett katonai kényszerít, sőt még nagyobb jelentőségében állítja élénk, mint a más két vonalnál. 3. Ezen vonal azonban Erdélynek egyedül a legdélebbi keskeny szélén fogva elhúzódni, hol ismét felette gyér népesség léte, majd alig találni csak némileg ipar nyomára, az ország jóval nagyobb része pedig a vele való érintkezéstől viszont meg lenne fosztva, s minthogy ezen vonalra hasonlóképp nagyobb közlekedést eszközölő utak nem nyílnak, tehát az ország által is valószínűleg kevés gyámlolásra lehetne kilitás. Fennmarad még az:

I-ső szám alatt nevezett vonalnak N. Váradról—Kolosvárnak sat. az oláh határig szorosabb szemügyrevétele. 1. E tervelt pálya Bécsből számítva egész az oláh szélekkel való összeköttetése helyéig 139 $\frac{1}{2}$ mérföldnyi távolságra nyúlik, tehát rövidebb a Temesvártól tervelt vonalnál, s csak kevéssel több mint a kettős aradi vonal bármelyike. Mint tudva levő dolog meg volt érintve feljebb, hogy a pálya terve Váradtól Kolozsvárig szabályosan kidolgozva több esztendője már készen áll. 2. A technikai nehézségek korántsem oly nagyszertűek, mint a miyleneknek azokat az ellenfelek állítani törekednek, mert özveszen csak négy vízválasztékon kell átkelni. Különben egy ily hegyes országban mint Erdély, hol az építési nehézségeket soha el nem kerülhetni, e téren azon körülmény által javában elműzhetők, hogy az egész vonal hosszában majd mindenütt található nagy mennyiségben s különös jó minőségű építési anyagot, a mit a többi vonalakra nézve csakugyan nem mondhatni. 3. Katonai szempontból ezen vonal semmi kívánatnak hiányát nem látja, az ország közepén húzódván el, rögtön veszélyeknek kitéve nincs. 4. Csupán rövid szárnyvonalak felvétele által, Szebenbe és K. Fehérvárra az ország minden nagyobb városai a vasúti hálózattal lennének egybekapcsolva, s a pályávali összeköttetés jótékonyágában részesülendek, különösen Szeben, Brassó, Kolozsvár, N. Várad, K. Fehérvár, Erzsébetváros, Segesvár, Medgyes, Balázsfalva sat., s a remény még mindig fennmaradna, hogy idővel az éjszakai városokat is u. m. M. Váshelyet, Dézst, s ezen várossal egész Szamos völgyét a pálya körébe lehetne vonni, valamint a Hátszeg völgye közsén s vas-érc gazdagságát szárnyvonalak hozzájárulával a fő pályához csatolni. 5. Ezen vonal minden nemzetiség kívánalmainak eleget tenne, mivel mind a magyarok, szászok, oláhok e pályavonalban egyformán lennének részesítve. 6. E vaspálya az egész országot részút északnyugatról délkeletnek két, majdnem egyforma nagyságu részre osztja, s így oly két-ado folyamán válnék, mely termékenyítve húzódnék a haza területén végig, melybe minden egyéb országutak befognak ömleni, valamint jövőre a lehetőséget s reményt foglalná magában a vonal távolabb vitelére, ez lenne azon törzspálya, melyről később más szárny s mellékvonalak ágaznának el az egész országra. 7. Részeltehetnének e pályában a Tor-

dához közel eső torozskói vashámorok, valamint a nagy kiterjedést kincstári sóaknak Tordán s Marosújvárott, s szárnyvonal segélyével a vizaknaiak is, és kiváltképp ezen pályahosszat a föld gyomrában szunnyadó bányák kincsei, melyek nagyrészt a közlekedés hiánya miatt rejtve hevernek, holott a vonal létrejöttével ébresztve s napvilágra lennének hozva. S ha még mindeddig nincsenek is a tervelt vonal mentében oly nagyszertű hókók mint Vajdahunyadon és Besztercén, de bizvást keletkezni fognak, mivel az erre vonatkozó jelenségek, valamint a már megkezdett munkálatok méltán jogosíthatják e következtetést. 8. E vonal képi a legtermészetesebb összeköttetést nyugot-Európának a kelettel, úgy hogy ezáltal Párisól kezdve Bécsen által Konstantinápolya majdnem egyenes vonal jönne létre. Minél fogva nem tekintve a már jelenben is egyes pontok közt létező élénk helybeli s országos forgalmat, még a keleti kereskedés is részére jutna, mely ilyenképp csak ismét előbbi régi útját fogná követni, melyet korábbi időkben századokon által folytatottak. A mi pedig a helybeli kereskedelmet illeti, annyi jelenben is észrevehető, hogy Kolozsvár N. Váradal s Debreczenbe, valamint átaljában egész magyar földre jelentékeny kereskedést út, és hogy abban az ország minden nevezetesebb kereskedő városai részesülnek. 9. Egyszermind e pályavonal Erdély műveltségére legképesebb részén fogva végighúzódná. 10. Ezen eladott alapon indulva, a tervelt pályavonal jövedelmese is kétségen kívül van, mely előzményhez megjegyzések szolgáljon, hogy ez kevesebb költséggel állíthatatik elő bármily vetélytársa felett, mivel a legnagyobb földbirtokosok részesek lévén benne, nem fognak vonakodni mind telket mind építési anyagot s munkaerőt adakozólag hozni áldozatul. 11. Ha az előrebocsátottakból eléggé kiviláglik, hogy az érintett vonal műtési szempontból a terveknek egyike előtt sem hátrál, mindazáltal egyedül a technikai álláspont felett alacsony, sem hogy erről kiindulva egy ily fontosságu kérdés, mint az erdélyi vaspálya megválasztása elhatározódhatnék. Az állam kormányának csak azon szándéka lehet, hogy az egész országnak s minden azt lakó nemzetiségeknek egyaránt szerezze meg azon jótéteményeket, melyek egy vaspálya létrehozatalával váhatatlanul egybe vagnak kapcsolva. E törekvést egy vonal se érheti el, mely az országot csupán a legdélebbi szélén futja által, jóval nagyobb felét pedig termékenyen hagyja. Az érintett országállami, népgazdasági s hazafiai igényeknek egyedül és csupán csak az itt N. Váradtól Kolozsvárnak Brassóba az oláh határig tervelt vonal felel meg, mely a leggazdagabb s legnépesebb s műveltségképesebb tájakon húzódnék el, minden oldalú érdekekre kiterjeszkedik, s egyes egyedül érdemi meg erdélyi vaspálya nevét, mely arra van hivatva, hogy a nagy világ kereskedelmi láncában egy nevezetes tagrészt képezzen.

Ezen egyszerűen elősorolt tét s ellentétek az építendő pálya több oldalról s különböző irányban tervelt létrehozatalban, nyilvánosan s határozottan szólnak azon vonal részére, melyet az ország főbirtokosaiból, s így méltányosan érdeklött részéből a N. Várad-Kolozsvár-Brassai vasúti választmány neve alatt alakult társulat tűzött ki országos vállalatul. Miután tehát egyedül e vonal felelhet meg józanul kiszámított, minden oldalulag meghányt vetett megfontolás után, egy nem csupán országos, de az összes birodalommal legszorosabb kapcsolatban járó célszerűleg lehetséges erdélyi vasut rendeltetésének, miután az idézett ezafolhatlan okok a magok valóságában másíthatlan állanak s fennmaradnak, nincs kétség benne, hogy O. cs. kir. felsége bölcs kormánya, mely nem egyebet mint népei boldogságát, országa javát kívánhatja, s csak az összes birodalom érdekeivel megférhető intézkedéseket tárgyalhat, e tekintetben is egy igazságos s hatalmas fejedelem e sarkalatos elveihez híven fog ragaszkodni, s így mostanság miután a nevezett választmány részéről vállalat a sikeres előmozdítására s szük-séges lépések nem hiányoztak, jelesen az építendő erdélyi pálya N. Váradtól Kolozsváron által Brassónak viendő vonal irányba legkegyelmesebb határozatu megállítása s eredményezése végett legközelebb az illető folyamodvány O. cs. k. felségéhez benyújtott s legmagasabb signatúrával el lön látva, főképp az időtől kell az óhajtott fordulatot várni, s e vállalat méltányos s elismert előnye tudta s érzetében békével bejárni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A színházra menő utca meg van nyitva, a bejárás a színház baloldalán lesz a gyalogmenő részére, miáltal a nagy tolulás s a kocsi által legázoltatás veszélyétől a közönség mentve lesz. Az új utcán csinos járda van készíttet, és kezeletével megbízott Schütz János nagy ügyességgel járt el az utca elintézésében. Minthogy az út jó széles, a járda annak körülbelül $\frac{1}{4}$ részét foglalja el, és továbbá minthogy ez utcán szekerek egy sem járnak, nagyon jó volna az utca többi részét nem kövezni ki, hanem beültetni fákkal, ellátni lézakkal, hogy az ember öszi s tavaszi előadások szünetei által kényelmesen szivarozgasson ottan, a mint ez a pesti színház környezetében történik.

— Havi úrtól Bukarestből levelet vetünk, melyben társasága ottani viszontagságainak alindokait más színekben adja elő, mint a hogy a lapok hozák. Legnagyobb baja az volt, hogy rendkívül társalattat a színházért, a mit egy nálunk levő tüzetes leírás is igazol, de másrésztől a személyzetre is nagy volt kiadása, összehalmozódván a vendégek, a mint ezt egy más értesítőnk iratából látjuk. Havi ur a jóerők összeállításával eleget tett a magyar művészet hírnevének, de rosszul kiittott számítása által szintén akkora ártott; és még a mint látjuk nem is magában a számtásban volt a hibába, de abban, hogy a bizonyos a számtásban, bizonytalan, sőt 0 (null) lett az eredményben. Havi ur hazugságnak állítja azt, hogy az országos választmány ruhátára veszélyben lett volna. Legnagyobb károsodásukat a kalandor Mirese okozta, ki világot ment, miután őket jól belevitte. Havi ur állításainak alapvonásai összeletnek egy kezünkön levő tüzetes leírással, a mely pedig veri őt egye-

bekben — de e két adatból úgy látszik, hogy űk ottan egy örvénybe jutottak, mely legnagyobb részint balsorsuk műve volt.

— Bécsből írják ok. 16-ról: Azon elterjedt hír, hogy Thun és Nádasdy grófok beadták volna lemondásukat, megvalósul.

— A brassói magyar casino, egy hozzánk beküldött újabb tudósítás szerint, — f. hó 4-dikén tartotta alakító nagygyűlését, mely népes volt. A brassói polgárokon kívül jelen voltak Háromszékről és még távolibb vidékekről is több lelkes hazánkiai. Megnyitáskor azonnal gróf Kálnoky Dénes ur kéretett fel egyhangulag a gyűlés vezetésére, mit a gróf ur szíves készséggel fogadott el. Az alapszabályok felolvasása után, az egyet ügyeinek vezetésére megválasztottak szavazattöbbséggel: elsőül gróf Kálnoky Dénez, igazgatónak Beldi István, gazdának Varga András, pénztárnoknak Szele István, jegyzőnek Rápolyi Károly, választmányi tagokul: Molnár János ref. pap, Beldi Albert, Gentsi András, Bartha Lajos, id. Alsó Sándor, Kászoni István, Veress György, dr. Otobán Nándor, Maurer József és Andrassy József cath. lelkész.

— Lakatos Sándor tánczművész értesíti a közönséget, hogy egy korszerű új tánczt szerzett, mely a régi fűzértánczt pótolja; semmi tanulivaló az egészben nincs, az előtánczostól függ az egésznek jó menetele. A táncz neve: „Egyesüljünk!” A figurák nevei: 1. Testvériség (magyar táncz); 2. Egyesség (tót táncz); 3. Kézfogás (horvát táncz); 4. Mind halál (szerb kő-táncz); 5. Örökké tartson (oláh-román táncz). Ezen táncz legközelebb a pesti nemzeti színpadon be fog mutatni. — Strausz, bécsi zeneszerző pedig, hir szerint, a jövő farsangon Barkóczy-csárdát, Szécheny-nyest, Hein-keringőt, Petrino-mazurkát, Moesonyi-kolót stb. fog készíteni, s a táncztermekben előadni. Egy füst alatt már azt is megemlítjük, hogy Köhegyi József tánczmester szintén szerzett egy „Magyar-horvát tánczot” s azt gr. Károlyi Edének ajánlta. E táncz régi magyar tánczlejtésekből van összeállítva, a horvát nemzeti táncz beleszővésével, s benne a testvériség eszméje van kifejezve. Egyeztetés mellett azon előnnyel bír, hogy akár párt tánczolhatja, s akár mikor elhagyható és újból kezdhető.

— Pfeifer bizományában Pesten közelebből következő munkák jelentek meg a) Thali Kálmán „Kárpáti Kürt” című költeményeinek 2-dik kiadása. Öröndülni lehet, hogy e politizáló korszakban a költemények is második kiadásokat érhetnek, a mire Thali versei nem érdemelnek. b) „Az ó-budai fejéregyház, mint Árpád temetkezési helye” írták gróf Nádasdy F. és Thali K. másfél nyvi kis füzetben a „Pesti Naplóban” megjelent cikk után nyomtatva, ára elég drága 30 kr. Jóbb volt volna valamely történelmi gyűjtőmennyben adni ki, mert az ily piziny kis füzetekben való közreadás, csak szétfűrészkálása történelmi adatainknak. c) „Utazási emlékek” Ormos Szimonddól, ez első kötete Bécs ritkaságait ismerteti. d) Szivibeli tartozások” regény Maguet Agostól, fordította Gerő a fordítás eléggé sikerült, a regény érdekes.

— A „Pesti Kaszinó” cím alatt Pesten új olvasó társulat alakult, melynek igazgatója b. Kemény Zsigmond és Szilágyi Virgil és Karczag Ferencz választottak meg; a választmányi tagok közt látjuk a hírlap szerkesztők nagy részét, több író, Szapáry Gyula és Széchenyi Ödön grófokat. — Genfből írják ok. 3-dikáról, hogy Schmidt ismeretes pápai tábornok ottan közelebből komoly jelentőségű kellemetlenségnek volt kitéve. Megismerték az utcán, üldözöbe vették és „a második Haynaura!” felkiáltásokkal ostromolni kezdték a szállását. A rendőrség még elég korán közbelépett, s néhányat a támadók közül elfogott. (Sieb. B.)

— Jeles gépészünk Rajka Péter, kinek fájdalom még kora nem jött el egészen hazánkban, feltűnő találmánnyal lepte meg a szülőföldjüket, e találmány egy szőlő-sajtó. Im itt illetékes szakemberek nyilatkozatát adjuk közre a mint következők: „Alkábbítak részint az ügy iránt érdekelve, részint az alkotó mester által felszólítva, a tavalyi szüret táján megnéztük és figyelmesen megvizsgáltuk azt a szőlő-prést, melyet Rajka Péter gépész, mint egészen saját és új találmányát állít fel. A gép maga alakjában és szerkesztésében minden eddigismert szokásos és javított szőlő-présektől lényegesen, és előnyére különbözik. Hordozhatósága és egyszerű alkata nagyon kényelmessé és kezelhetővé teszi; erejét pedig, számtalosa véve a hozzá kívántató kevesebb kezét, bőven feljebb teheti a nálunk szokásos collossal fapréseknél vagy sajtkánál. Miközben szemlélve meggyőződünk róla, hogy a szokott sajtból már kivett trébelyt a Rajka-féle prése beléteve, 10 veder előbbi sajtolás után ez a prés egy ember által csekély erőfeszítéssel hajtvá még új 7 veder sajtolást adott. A sajtolni való anyag berakása, és a kipréseltnek kivétele minden vesződség nélkül szaporán és kényelmesen történik; úgy hogy két ember tapodása után kerülő sajtolni valót folytonosan meggyőző a gép munkálata, a mely is erős és alkalmas szerkesztésnél fogva nagy tartósságot is igér. Saját meggyőződésünk után e prés megszerzését minden szőlős gazdának a legjobb lelkiismerettel merjük ajánlani. — Kolozsvár, ok. 20-dikán 1860. Gyergyai Ferencz, Lörczei Mihály, Gut János, Brassai Sámuel, Mike Sándor, Finaly Henrik.

POLITIKAI HIREK.

— Turin, ok. 14. Az „Opinione” így nyilatkozik: Mióta Nápoly s Szicília ünnepélyesen kifejez az ön szándékát, miszerint Olaszország többi részeihez akar csatlakozni, II. Ferencz nem csak mindkét Sziciliának trónjától megfosztott király, hanem Olaszország ellensége, kit Olaszországnak a nemzeti föld végső menhelyéről is ki kell szorítani. Olaszország nem utasítja vissza Európa itéletét; azonban föntartja magának minden polgárisult állam jogát, saját belső kifejlődését; s midőn Franciaország

szágra semmi felelősséget sem akar hárítani a villafrancai béke utáni események iránt, magát meg akarja alakítani, hogy így az európai congressuson erős és rendezett állam gyanánt jelenhessen meg.

Turin, okt. 15. A szárd király Giulia Nuova nápolyi városba (az adriai tenger mellett, Teramonál) bevonult.

— Milano, okt. 15. A „Perseveranza“ Messinából folyó hó 8-ról jelenti: Midőn Garibaldi mellszobrát akarták azon talpazatra helyezni, melyről Ferdinánd szobra levéteztett, az rosz benyomást tett. A nép elakarta távolítani Garibaldi mellszobrát, mire a quæstor több polgárok fölszólítása folytán ezen óhajtnak megfelelt. Ugyanazon lapnak Turinből folyó hó 13-ról jelentik: A seregnél általánosan azon vélemény uralkodik, miszerint a katonai érdek azt kívánja, hogy a csapatok, a helyett, hogy Nápolyba küldetnének, a Po mellett állíttassanak föl, hol valószínűtlen ugyan, de nem lehetetlen veszélyek nagy erőfeszítést kívánnak. A kormány és Pallavicini predictator — ha csak lehet — a Türrs Cosenz-hadosztályokat Emiliába áthelyezni, azokat a Po hosszában vagy Lombardiában a Mincio mellett elhelyezni s déli Olaszországban régi piemonti csapattestek által felváltani szándékoznak.

— Pallavicino nápolyi aldictator első tette, hivatala átvétele után az volt, hogy Mazzinit következő iratban távozásra szólította fel:

„Az önmegtagadás, mindig a nagylelkűek erénye volt. Én ott nagylelkűnek tartom, s ma alkalmat szolgáltatom önnek, hogy magát polgártársai szemében ilyennek mutassa. Mint képviselője s ernyedetlen előharcosa a köztársasági elvnek, — ön itt, köztünk tartózkodva, a király s miniszterei bizalmatlanságát ébreszti fel. Ön jelenléte e tájakon, a kormánynak kellemetlenségeket okoz s a nemzetnek veszélyeket, a mennyiben ön, az olasz egység előhaladásához s győzelméhez szükséges egyetértést háborítja. Anélkül, hogy ezt akarná, megoszt bennünket. Tanusítom ön hazafiui tettet, eltávozáva e tartományokból. A régi áldozatokhoz csatolja azon ujat, melyet öntől a haza kíván, — s a haza elismerésével fogja kisérni önt. Ismétlem önnek, hogy ön minket, akarat nélkül is megoszt; nekünk pedig, a nemzet összes erejére van szükségünk. Tudom én azt, hogy ön szavai egyetértést ajánlanak, s nem kételkedem, hogy e szavaknak tettei meg fognak felelni. De nem mindenki hisz önnek, és sokan visszaélnék ön nevével, azon atyagyilkos szándékból, hogy Italiában egy más lobogót fejtessen ki. A becsületesség parancsolja önnek, hogy ezek fondorlatainak, szók gyanúsításainak véget vessen. Mutassa ön magát nagygnak, azáltal, hogy ön elutazik; s ön a jók dicséretét fogja kiérdemelni! Nápoly, okt. 3-án 1860. Giorgio Pallavicino.“

Mazzini — újabb tudósítások szerint — nem hagyta el Nápolyt. Pallavicininak iratára igen érzékenyen választ s kijelenté, hogy egyáltalában nem fog elmenni; mivel semmi rosz tethet és semmi rosz akaratban sem érzi magát bűnösnek; ő maga számára is igénybe veszi azon jogot, melylyel minden olasz bír, miszerint t. i. honában ellehessen mindaddig, míg annak törvényei ellen nem vét; kötelességének tartja, nem engedni egy nem érdemlett ostracismusnak; ama türelmetlenség, melyet ellenfelei az ő irányában tanusítottak, azon egyetlen anarchicus forrongási anyag, mely most létezik, s az emberek halátlansága nem bírhatja őt arra, hogy önkényi meghajoljon igaztalanságuk előtt s ezt ekkép szentessise.

— Garibaldi vesztesége okt. 1-én mintegy 4500 főre ment; a királyiak kevesebbet vesztek. Ez utóbbiak — a „Patrie“ szerint — Capuán s Gaetán kiülvil erősen elszakolva Fondinál állanak a turini határon s számos katonák csatlakoznak hozzájuk, kik egyenkint térnek vissza zászlójukhoz. Azonban mégis lehetséges lenne állásukat megkerülni s Gaetát éjszaki oldalról támadni meg. De erre alig lenne elegendő 25,000 piemonti. Capua bezáratása már megkezdett s éjjelnappal réslövésen dolgoznak; mint 8-ról jelentik, a legközelebbi napokban erőlyes roham fog történni. A király Gaetába akar visszatérni; Trani grófnak azonban Capuában kelle maradnia. Gaeta zárolása végett már 4 gőzös indult el Nápolyból. Az okt. 1-i voltornói csatában a „Daily News“ levelezője, egy olasz, ki a harez folyamának kinyomozása iránti buzgalmában nagyon előre merészkedett menni, agyonlővetett.

A nápolyi király saját költségén egy francia lobogó alatti hajót bérelt ki, mely a parton majd itt, majd amott kő ki s csapatokat szállít Gaetába. A király éppen nem tartja magát legyőzetettnak, újabb toborzást szabott ki s 15 arany fölpenzt s hét hónap mulva ugyanannyit ígér. A király serege a legutóbbi csata után is még mindig 10,000 főből áll.

— A voltornói csatáról azt írja a „J. d. Debats“, hogy annak legragyogóbb epizódja — egy ágyúüteg visszafoglalása volt, a Sant-Angelo hegy tövében. „A midőn én, — írja e lap levelezője, — Santa Mariát elhagytam, tudtam, hogy a sant-angelói üteg sokat szenvedett. Garibaldi ott reggeli 9 órákor fordult meg, midőn azt az ellenség egész erejéből lövöldözte. A hármaz üteg délig keményen tartotta magát, de ekkor a tüzelést félben hagyta. Ugyanis véletlenül megkerültetett a királyiak által, kik őt ágyut beszőgeztek s a tüzeröket lövegeiken lekonzolták. Garibaldi, ki San Temmaróban volt ekkor, Milvitz tábornok egyik hadsegéde által csakhamar tudósítva lőn e szerencsétlenségről, mely következményeiben könnyen teljes vereséget idézhetett volna elő. A dictator, Medici tábornok s törzs kara kíséretében, délutáni két óra tájban Santa Mariában termelt, — s miután annyi katonát összecsoportosított, a mennyit éppen lehetett, fölkiáltta: „Előre, haljunk meg, ha kell; az olaszok e helyen a csatát el nem veszthetik; másutt mindenhol győztesek vagyunk!“ Ő egy kis kocsiában előre haladt, s mintegy 100 katonával lépésről lépésre követte. De Sant-Angelónál hirtelen föl-emelkednek az árkokban fekvő elrejtőzött vadászok s a dictatortáron rohtanak. Garibaldi kiugrik a kocsiból, övéinek élére áll, s megrohanja az ellenséget, mely futásnak ered. Itt egy golyó a dictator hasához horzsolódik s több más átlukasztja nadrágját. De ő föl sem véve ezt, egy 150 fősnyi magyar zászlóalját csatarendbe állít, s velőket a sant-angelói üteg visszafoglalására előnyomul. Az üteget egy nápolyi gyalog serezed, egy század vadász s megfelelő számú lovasság és tüzéség védi; hiába! ez 20 perc alatt a magyarok kezében van s a királyiak futnak. Ez dönté el a nap sorsát.“

— A francia kormány ugylátszik, még egy kísérletet tett a sz. atyát az olasz mozgalommal kiengesztelni. A francia őrség t. i. megszállását uolag Orvietóig terjeszté ki, s ekként a sz. atya sz. Péter örökjét egészen, hétszáz ezer lakosszámmal fogná megtartani. A császár hír szerint egyszersmind a sz. szék szükségleteinek fedezésére 10 millió frankot is ajánlatot minden föltétel nélkül. A „Patrie“ ugyan tagadja ezen ajánlat megtörténtét, mert ugymond, ez elismerése volna mindazon tényeknek, mik az egyházi államokban Franciaország akarata sőt tiltakozása ellenére történtek; azonban a francia felhivatalos lapokat már senki se tartja a tuillériák tettei pontosan értesült s megbízható közegeinek. Annyi bizonyosnak látszik, hogy Párisban nem tartanak már annyira a szent atya elutazásától, ha hogy ennek elmaradását már egészen bizonyosnak is nem tartják.

— Mint Párisból jelentik, kezdetöket veszik a diplomatiái nehézségek, melyek az olaszországi eseményekből folyván, egész nyomatékka lépnek előtérbe. Oroszország magatartása olyan, hogy itt éppen úgy mint Párisban annyival nyugtalanabban érzik magukat, minthogy az utóbbi időben minden akkép látszott, miszerint a pétervári udvar, anélkül, hogy az olaszországi ügy menetét helyeslje, legalább jó képet vág hozzá. Napoleon császár igen boszankodnék s Montebello herceget utasította volna, kijelenteni Goresakoff herczegnak, mily sajnálkozással látja a francia császár azt, hogy az orosz politika bizonyos nyilatkozványai egyáltalán nem állnak összhangban azon barátságos biztosításokkal, melyek Pétervárról Párisba intézettek. Itt azt beszélék, hogy Ausztria azáltal renditette meg a czár előbbi politikáját, hogy eléje tárta azon veszélyeket, melyek Magyarország folizgatásából az orosz uralomra Lengyelországban, háromolhatnak. E mellett oly titkos okmányok közöltettek volna a pétervári kabinettel, melyekből kitűnik, hogy Franciaország keleten kéz alatt Oroszország ellen dolgozik. — Nemsokára el fog dőlni, miben áll a dolog; mert sokkal fontosabb érdekek vannak belevonva a játékba, semminthogy a tulajdonképeni tényládék, ilyen vagy olyan alakban, a politikai láthatáron föl ne tűnjék. — Ausztria intervenciójában egyelőre nem hisznek; jöllehet diplomatiái körökben nagyban beszélék, hogy e hatalom, ha megérkezettnek találja a kedvező pillanatot, csak oly váratlanul fog támadni, mint legközelebb Victor Emanuel.

— A „Courier du Dimanche“ egy bécsi levelet közöl, melyben az van állítva, hogy a varsói találkozásnak nincs más célja, mint a forradalom legyőzésére szükséges eszközök s módok fölött tanácskozni. „Napoleon császár politikája, ugymond, bizonyos mértékben felelőssé tétetik azon könnyű eredményekért, melyeket Piemont Italiában elért; továbbá azon reményekért, melyek Magyarországon zajjal, a lengyel tartományokban pedig elővigyázattal nyilatkoznak. Éppen azért, a három északi nagyhatalom uralkodói, bizonyos eshetőségeket előrelátva, Varsóban oly közös magatartást állapítanak meg, melyet legkezelebbnek találandnak.“ Párisban tudni akarják, hogy Gaetába sürgős felszólítás küldetett arra nézve, hogy a király lehető leghosszabb s legerőteljesb ellenállást tanusítson.

— Anglia azon lépése, hogy az Adriára hajóhadat küld a télen örködni, különböző magyarázatokra adhatna alkalmat, melyek közt csak úgy igazodhatunk el

némileg, ha hogy az angol kormány eddigi magatartását az olasz ügyben változtatlanul szem előtt tartjuk. Anglia akarja az egységes Olaszországot Victor Emanuel király alatt, s ebből a whig kormány soha semmi titkot sem csinált. Ezen politikai eszme mellett már is jobban föltűzelé az angol közvélemény, semhogy attól most elpárolhatna, vagy annak tényleges ellenévé szegődhetnék. Anglia, vagyis a whig kormány alig fogná bánni, ha hogy Piemont egy szép reggel még akár Velence birtokában is kivethetnül benn ülne, — a nélkül, hogy ezért a francia szomszéd valamely területrészt elnyelt volna. Amde ez az, a miről a Themzénél nem tudnak meggyőződni; gróf Cavournak pedig e dologban, még ha jobban tudna is tagadni, mint a hogy valóban tud, még sem hisznek de még egy kis körömaljnyit sem, annál kevésbbé, miután ujabban két dolog iránt kaptak, mint állítatik, határozott fölvilágosítást. Egyik az, hogy, mint gróf Rechberg l. Loftusnak bizonyítványokkal megmutatá, a Velenze elleni támadás esellege éppen nincs oly távol, mint Turinből láttatni akarják; a másik az, hogy Szárdinia szigetén már is francia ügynökök járnak, kik a Franciaországba bekebleztetés javára izgatnak. Hogy ez utóbbi nincs a levegőből kapva, mutatja az angol lapoknak, s különösen a „Times“-nek kemény kikelése a Szárdinia szigetén működésbe tett francia eselszövények ellen. A whig állam-férfiak pedig már Savoya elnyelését is csak nehezen tudták eltűnni; még annál kevésbbé tűnének el egy oly nevezetes szigetnek elhalásását azon tengeren, melyen ők még mindig uraknak tekintik magukat. Ők tehát most már jó eleve gondoskodnak róla, hogy a császári szomszéd számításaikon oly keresztvonást ne vágghasson, melyet a britt parlament előtt alig bírnának kimenteni!

(„B. H.“)

— Sz.-Pétervár, okt. 4. Az „Allg. Ztg.“-nak azt írják, hogy magántudósítások érkeztek „aggasztó mozgalmakról“ a német nyugati tengerparti tartományokban, melyek kivált Wilmában komoly jellemet öltenek. Északról Szt.-Pétervárra érkező kereskedők is megerősítik ezen hírt.

Ujabbak. — Turin, okt. 16. A turini újság írja: Ausztria fenyegető állásával szemben, a mi csapataink Cialdini, Cuchiarri és Durando vezénylete alatt a Pó hosszában özpontosítottak. A Mincio vonalt Lamarmora védelmezi.

Más részről tudni akarják, hogy Lamarmorát a király Nápolyba hívta s a Mincio melletti vezényletet Cuchiarri vennie át és hogy Cialdini is a nápolyi csapatok szervezésére hivatott volna be. — Lamoricére 13-n Rómába érkezett. — A katonai lapegy parancsot tartalmaz, mely szerint minden harczképes katona a tartalékokból illető hadosztályaikba azonnal besoroztassék.

— Mint Párisból jelentik, új értekezletet folynak Franciaország és Piemont között s ekkép gróf Cavour nem távoztatik Turinből; azért marad el tehát az ő Nápolyba utazása.

— Victor Emanuel, Maceratóból Grottamareba menet, okt. 10-én déiben meglátogatta a lorettói szent házat, melynek felújítására 50,000 lirányi összeget ajándékozott. A papság a templom bemeneténél ünnepélyesen fogadta őt. A turini újság szerint, okt. 11-kén 5000 piemonti 4 vontesővű ágyúval kötött ki Nápolyban.

— A bécsi „Fremden-Blatt“ az „A. Z.“-nak okt. 13-ról kelt párisi levele után közli, miszerint „Klapka tábornok fontos állami ügyek végett legközelebbi szerdára ismét Párisba váratik, hol Kossuthról s pénztáráról igen imponáló hírek keringenek.“

— Berlin, okt. 17. Jó hallomás szerint az orosz követ Turinból visszahívatott, s a szárd követnek Pétervárot, Goresakoff herczeg által utlevelei ki fognának adatni.

— London, okt. 17. A mai „Times“-nek Nápolyból 16-áról írják: Az aldictator s a miniszterium lemondottak; Garibaldi az annexioi votumnak — nápolyi s sziciliani nemzetgyűlések általi kimondását óhajta; agitatók; őráratok czirkálnak a városban.

— A nicolajewi hajógyárakban rendkívül sűrű a munka: a hajókat oly sebesen készítik és szerelik, mintha azonnal szükségélnék. A nagy orosz gőzhajótársaság parancsot kapott, hajóit a czár rendelkezésére készen tartani.

— Koblenz, okt. 12. Russell lordot tegnap Schleinitz miniszter meglátogatta s ma ismét hosszasan értekeztek, Hohenzollern-Sigmaringen herczeg is jelen lévén.

— A „P. Ll.“ szerint a congressus-eszme rövid idő alatt erősebben lépénd előtérbe; a bécsi francia követ utasítottatott volna, e tárgyat hivatalosan szóba hozni. A „N. Pr. Ztg.“ is annyit bizonyosnak tart, hogy Franciaország most congressust óhaj, de nem kéli azt, hogy Angolország, Ausztria és Poroszország az ellen leszenek.

— Turinból oct. 17-ől meghazudtolják a Münch. Zeit. sürgönyét. Poroszország csak egyszerű megjegyzéseket, Oroszország pedig semmi előterjesztést sem tett Turinban.

— A P. Llyod írja, hogy a magyar ügy felett miniszteri tanácskozások folytak, melyekben Majláth, Széchenyi és Szőgyenyi többször résztvettek. Továbbá gr. Dessewffy Emil és b. Vay M. Bécsbe hivattak, s résztvettek egy értekezleten, mely a múlt hétfőn este kezdődött s kedden reggel hat óráig tartott. Egyébaránt egy új nézetek képest öt ország statútumot szándékoznak kiadni, s e közt Magyarországnak egyes mellékartományaiával együtt, más Csehországnak, Morva és Silesiának, az osztrák hercegségnek, s végre Stayermarkt és Salzburgnak. Így a monarchia öt gruppa oszlik, mindenik egy országgyűléssel. Ez országgyűlésekről mennek aztán választott képviselők az államtanácsba.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Gabonák hét kimutatása	Tiszta buza	Elegy buza	Rozs	Árpa	Zab	Török buza
osztrák mérőnként	ft kr	ft kr	ft kr	ft kr	ft kr	ft kr
Bécs october 13-n	5 60	—	4 75	—	1 58	—
Pest " 16-n	5 60	3 40	3 92	2 38	2	80
Győr " 13-n	5 40	3 80	3 60	3 10	1 56	2 24
Bécskerek " 6-n	4 20	2 40	—	1 60	1 35	1 80
Szarvas " 10-n	4 30	—	—	2	1 30	2 25
Temesvár " 12-n	4 60	3 40	2 60	1 80	1 60	1 80
Kolozsvár octob. 18-n	4 40	2 74	2 30	1	1 2	2

BÉCSI BÖRZE october 17-kén.

Állam-adósság.	pénzben	áruban		pénzben	áruban
5% os nemzeti kölcsön	100 frt.	75.40	75.60	Ausztr. államvaspálya	257.50 258.—
5% os metalliques	100 frt.	64.25	64.50	Nyugati vasut	179.50 179.75
Földtehermentesítések.				Pardubitzai vasut	114.50 115.—
5% os magyarországi	100 frt.	67.—	67.50	Tiszai vasut	147.— 147.—
5% os bánsági, horvát és sláv	100 frt.	64.—	64.50	Déli vaspálya 60% (ex div.)	145.— 146.—
5% os erdélyi	100 frt.	62.50	63.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	150.50 151.—
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	100.— 105.—
Trieszti db.	100 ft pp.	108.—	110.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	92.50	93.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	55.— 57.—
Budai városközség db	40 ft a. e.	37.50	38.—	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	81.—	82.—	Három hónapra.	
Salm	40 ft pp.	36.25	36.75	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. e.) 3%	— —
Pálffy	40 ft pp.	34.35	34.75	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2 %	113.— 113.25
Clary	40 ft pp.	35.—	35.50	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4 %	— —
St. Genois	40 ft pp.	35.25	35.75	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 %	113.— 113.25
Windischgrätz	20 ft pp.	22.50	23.—	Hamburg 100 márk-bankó ft 75 ft 85 kr) 2 1/2 %	99.75 100.—
Waldstein	20 ft pp.	25.—	25.50	London 10 font sterling (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2 %	131.80 132.—
Keglevich	10 ft pp.	13.50	14.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ort.) 3 1/2 %	52.60 52.70
Részvények.				Pénznekem.	
Nemzeti bank ex div.)		762.—	764.—	Korona	18.15
Hitelintézet 200 frt		171.50	171.70	Császári arany	6.30
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt		538.—	540.—	Reczés arany	6.30
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		412.—	415.—	Napoleonsd'or	10.57
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		160.—	180.—	Orosz imperiale	10.85
Budapesti lánczhid 500 ft pp.		340.—	350.—	Ezüst	132.25
Éjszakai vasut		1835.—	1837.—	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	32.75

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1123) 6480.1860.

Idézés.

A szatmári cs. k. megyetörvényszéki végzésnél fogva, sz.-váraljai lakos Sebő Mária, férjezett Nagy Mihályné, őt hűtlenül elhagyott bizonytalan tartózkodásu férje Nagy Mihály ellen indított váló kereset folytán most nevezett Nagy Mihály, a p. pert. 672 s-a értelmében, tárgyalás és személyes megjelenés végett, oly figyelmeztetéssel idéztetik, hogy a jelen határozat napjától számítandó egy év alatt ezen megyetörvényszék előtt személyesen jelenjék meg, különben elmaradásának következményeit magának tulajdonítsa.

Ertesítve, hogy részére gondnoknak itteni ügyvéd Bajnay Károly, házasságvédőül pedig ügyvéd Uray János urak nevezettek ki.

Cs. k. megyetörvényszéktől, Szatmáron, october 1-sőjén, 1860.

NEM HIVATALOS.

(1100)

Aluljegyzettek tisztelettel jelentjük, hogy a

BIASINI SZÁLLODA

Kolozsvártt

általunk haszonbérbe vétetvén, újra szervezetett, s folyó év october 25-kén a t. cz. utazók felvételére meg fog nyitni.

Ezen szálloda átvételével az által reményljük a t. cz. vendégek és utazók iránti mély tisztelgetést tetteg bebizonyítani, ha komoly akarattal és szorgalommal hatáskörünkben a lehető legjobblat nyújtani törekvünk.

A vendég szobák átalakításánál, ujjonnan butorozásánál főleg a kényelemre volt figyelmünk; nemkülönben tisztaságról, előékeny és gyors szolgálatról, egy e tekintetben megpróbált személyzet által, kielégítő választéku, izletesen készített jutányos árú ételkről, válogatott kitűnő borokról, különösen gondoskodtunk.

Aluljegyzettek sem költséget, sem fáradságot nem kíméltek, hogy a t. közönséget ugyan ezen szállodában, egy ujjonnan szervezett

k a v é h á z z a l

is ellássák, hol mindennemű italokon kívül, több bel- és külföldi lapok állanak a t. cz. vendégeink számára.

Meggyőződve, hogy t. cz. becses vendégeink kívánalmainak megfelelően, számos látogatás reményével kecsegtetjük magunkat.

Mély tisztelettel

Főző és Komlósi,

haszonbérlok és vendéglősök.

(1115)

Kolozsvártt **KOZÁK EDE** fűszerkereskedésében mindig friss minőségben kapható:

Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

STEIER FÜNED V

mell betegeknek.

Használati utasítással együtt, egy üveg ára 57 kr., két üveg bepakolása 20 kr.

Krombholz orvostudor

GYOMOR-LIKÖRE.

Ez oly szerencsésen összeegyeztetett vegyület gyógyerejű növényekből készült és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvös kísérőnek vadászatban, hegységi kirándulásokon és uton, és mint gyomorlegelőt igen jótékonyan foly be az egészségre.

Egy üveg ára 52 kr., két üveg bepakolása 20 kr.

ENGELHOFER G. J.

gyógyerejű havasi növényekből készült izom- és ideg-essentiája.

Külső használatra csúszos arc- és izfájdalmak, fejfájás, szedülés, fülzugás, keresztcsont-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy menetek után, általános testgyengeség, oldal-nyílalás, aranyeres bántalmak ellen, és különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az izom- és ideg-essentiá, egy üveggel 1 ujfrtért,

használati utasítással együtt, valóban egyedül kapható:

Kolozsvártt Kozák Ede fűszerkereskedésében.

(1124)

Demjén László

könyvkereskedésében Kolozsvártt megjelent:

Az erdélyi nemzeti fejedelmek arczképe

chinali papíron 2 ft 50 kr.

fehér 2 ft — kr.

E díszes műlap arczképeit Barabás felügyele alatt Maszák Hugó hazánkia rajzolta körre, még pedig gyűjteményeinkben, nevezetesen a nemzeti muzeumban levő képek és régi népek után, úgy hogy e becses képesarnok lehetőleg hitelesnek is mondható.

BARABÁS MIKLÓS ARCKÉPE

nagy alakban chinali papíron 1 frt 50 kr.

UTI KÉPEK.

irta gróf WASS ÁDÁMNÉ.

Ára 2 frt.

Tiszta jövedelme a kolozsvári nemzeti színház javára van szentelve.

Régi képek a kronikákból.

Irtá Papp Miklós. Ára 1 frt.

Tiszta jövedelme a tordai Széchenyi-szoborra van szentelve.

(1107)

A budai kölcsönös sjegyek

legközelebbi húzása f. év october 31-kén fog megtörténni.

A 4.769.675 o. e. forintból álló nyerő összeg 40.000, 30.000, 20.000 stb. forintos nyereményekre van osztva. A legkisebb nyeremény, amelynek mindegyikére ezen 40 forintos sorsjegyeknek kivétel nélkül ülesni kell: 60, 70, 75, 80 forint osztrák értékben. — Sorsjegyek kaphatók: Dietrich Samuelnél.

(1088)

Alóli tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy a következő tölire rak-tára dúsan el van látva hazai és külföldi prémek- és bélésekkel, valamint a legújabb magyar divat szerint készült női-öltönyekkel, egy férfi budak, Árpád budak, és több most divatozó szöcs munkákkal. Különösen olcsó prémekek, elkezdve 10 ft oszt. ér. jó asztrákán buda prémet tehet, valamint minden megrendelendő szöcs munkákat szokott pontossággal elkészít a legjutányosabb árba — Rak-tára bel-magyar-utca 440. sz. alatt. — Megjelenik az ország nevezetesebb vásárain is.

Balázs József.

(1118)

Közyűlés.

A m.-valkói t. cz. birtokos urak tisztelettel fölkérnek, hogy folyó hó 31-én Kolozsvártt a gróf Thoroczkaiféle házál mls gróf Csáki György ur elnökelele alatt tartandó közyűlésen sziveskedjenek minél számosabban megjelenni.

Incse, oct. 9. 1860.

Gyarmathy Miklós,

mint a m.-valkói közhavasok alinspector.

(1120)

EGY NEVELŐNŐ

kíván valamely jó házál alkalmazást nyerni — mint tavaly kilépett tanítványa a bécsi polgári nevelődés a francia, olasz és német nyelvekben jártas — kellő tudományi képességgel bir, zongoráz és női kézimunkákat is tanít. Értekezhetni postán E. R. alatt Tordán.

(1105)

Haszonbéri hirdetés.

Özvegy gróf Wass Györgyné szület. gróf Gyulai Francziska urnő, volt Dobokamegyében Sz. Gothárd, Sz. Egyed és Pujon helységekben fekvő majorsági birtoka, mely a kataszteri felvételek szerint az irt három helységek határain következő kiterjedésű:

szántó összesen 292 hold
kaszálló 148 „
legelő 25 „
szőlő 6 „
nadas 120 „

s ezeken kívül tüzelésre való aránylagos beli fa rész a mintegy 300 holdnyi erdőkből, továbbá szép kiterjedésű udvartelek lakházakkal és nagy kiterjedésű gyümölcsösökkel, s végre uavartelek-re épített házakkal, a jövő 1861-dik év sz. György napján kezdődő három vagy több évekre haszonbérbe adandó.

Bővebb értesítést vehetni, akár Posten a mls grófnőtől Pest tükörutca 2-dik szám első emelet, akár Kolozsvártt külső monostorutczában 64-dik számú ház tulajdonosánál.

(1116)

Hirdetés.

A sz. sebcsi cs. kir. járásban fekvő Drassó helységében a néhai Gróf Lázárfele udvarban. a jelen évi November hava 15-kén a hely szinén tartandó közárverés útján készpénzért eladó lévén:

a) Rozs — — — 2000 véka.
b) Cső Törökbuza — 2500 „
c) Széna — — — 258 „
d) Sarju — — — 84 „ szekérrel,

a megvenni szándékozók oly értesítéssel hivatalnak meg az irt napon tartandó közárverésre, hogy a mennyiben a szalmás gabona az irt időre nem lenne elcsépelhető, a további folytonos cséplésről az udvar fog ugyan intézkedni, de a vásárló köteleztetik minden hét végével a kicséplést és felszort gabuát, a megvásárolt mennyiségig, saját erején elszállítani — az el nem szállításból eredhető károkt, az udvar semmi szin alatti felelősséget magára nem vállalván.

(1121)

Egy nyelvtanár

ajánlja magát

a t. cz. közönség figyelmébe.

Órákat ad a franczia, angol és olasz nyelvekből naponta kívárat szerint.

Bővebb értesítést vehetni Stein János könyvkereskedésében.

(1079)

REDŐÜZŐ-VÍZ.

(Eau jonthofuge.)

Cs. kir. kizárólag szab. büröpolási- s szépitő-szer, mely a b r tisztálaltaságát elhárítja, a folyton szépüldő arczszint fenntartja s az arczot minden fajgy vagy fájdalom ellen aposan védi.

Egy üvegének ára 1 frt o. e., kapható egyedül WOLFF J. gyógyszerárában Kolozsvártt.